

POROVNANIE SYSTÉMOV OCHRANY VKLADOV V SR A V ÍRSKU

Ochrana vkladov v Írsku	Ochrana vkladov v Slovenskej republike
<p>1.1 Všeobecné informácie o systéme ochrany vkladov Nariadenie Európskeho spoločenstva o ručení za vklady z roku 1995¹, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1. júla 1995, zakotvuje podmienky, ktorými sa riadi ochrana vkladov v Írsku. Írsky systém ochrany vkladov financujú peňažné ústavy, ktoré sú oprávnené na výkon činnosti na základe licencie vydananej Finančným Regulátorom. Systém ochrany vkladov spravuje Finančný Regulátor. Vklady v peňažných ústavoch, ktoré sú oprávnené vykonávať činnosť v inej krajine patriacej do Európskej ekonomickej oblasti (EEA)² a ktoré pôsobia v Írsku ako pobočky, sú chránené za podmienok platných v tejto inej krajine.</p>	<p>1.1 Všeobecné informácie o ochrane vkladov Ochrana vkladov je v Slovenskej republike upravené primárne zákonom č. 118/1996 Z.z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení (ďalej ako „Zákon o ochrane vkladov“).</p>
<p>1.2 Chránení vkladatelia Popri “veľkých spoločnostiach” (ktorých definícia je obsiahnutá v ďalšom texte) nemajú nárok na ochranu podľa Nariadenia ani vklady “vylúčených vkladateľov”. Definícia výrazu “vylúčený vkladateľ” je nasledovná: “osoba, ktorá vlastní vklady (vrátane prípadných vkladov na bežných účtoch) v peňažných ústavoch oprávnených alebo v minulosti oprávnených na výkon činnosti Bankou, ktoré boli predmetom rozhodnutia Banky alebo uznesenia Súdu v súlade s Nariadením 9 a v súvislosti s daným peňažným ústavom sa jedná o: a) generálneho riaditeľa (<i>chief officer</i>), tajomníka (<i>secretary</i>) alebo člena predstavenstva alebo iného riadiaceho výboru bez ohľadu na jeho názov, b) benefičného vlastníka daného peňažného ústavu, c) benefičného vlastníka daného peňažného ústavu, ktorý vykonáva vlastnícke práva spoločne so spriaznenými osobami, d) s výhradou Nariadenia 17 osobu spriaznenú s osobou uvedenou v písmenách (a), (b) alebo (c), s výhradou Nariadenia 17 správcu trustu v prospech osoby uvedenej v písmene (a),</p>	<p>1.2. Oprávnený vkladateľ V súlade so Zákonom o ochrane vkladov, a za podmienok v ňom stanovených, chránené sú vklady nasledovných osôb: a) fyzická osoba, b) nadácia, neinvestičný fond, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, združenie občanov alebo spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov, c) právnická osoba, ktorá nie je uvedená v písmene b), s výnimkou: 1. banky, obchodníka s cennými papiermi, ktorý nie je bankou, vykonávacej inštitúcie, sprostredkujúcej inštitúcie, vydavateľa elektronických platobných prostriedkov, prevádzkovateľa platobného systému a ďalšieho účastníka platobného systému, centrálného depozitára cenných papierov a ďalšieho účastníka systému zúčtovania a vyrovnania obchodov s finančnými nástrojmi, burzy cenných papierov, komoditnej burzy, správovskej spoločnosti vrátane majetku v podielovom fonde, dôchodkovej správovskej spoločnosti vrátane majetku v dôchodkovom fonde, poisťovne, zaistovne, doplnkovej dôchodkovej poisťovne,</p>

¹ Tieto Nariadenia implementovali Direktívu Rady Európskej únie o ručení za vklady (94/19/EC) a boli zmenené a doplnené Zákomom o Centrálnej Banke z roku 1997, Nariadením Európskeho spoločenstva o ručení za vklady z roku 1999, Nariadením Európskeho spoločenstva o ručení za vklady z roku 2002 a Nariadením Európskeho spoločenstva o ručení za vklady z roku 2003

²Všetky členské štáty Európskej Únie a Island, Lichtenštajnsko a Nórsko.

- e) (b), (c) alebo (d),
 f) (i) v prípade, ak je peňažným ústavom stavebná sporiteľňa, dcérska spoločnosť danej sporiteľne alebo právnická osoba (ktorá nie je dcérskou spoločnosťou danej sporiteľne), voči ktorej stavebná sporiteľňa vystupuje ako príslušný benefičný vlastník;
 (ii) za iných okolností ako sú okolnosti uvedené v písmene (i) holdingová spoločnosť, dcérska spoločnosť, iná dcérska spoločnosť rovnakej holdingovej spoločnosti alebo spoločnosť (ktorá nie je dcérskou spoločnosťou), voči ktorej peňažný ústav vystupuje ako príslušný benefičný vlastník.

Pre vyššie uvedené účely znamená pojem "**príslušný benefičný vlastník**" v súvislosti s určitou právnickou osobou:

osobu, ktorá má benefičné právo (či už priamo alebo nepriamo) na najmenej desať percent nominálnej hodnoty prideleného základného imania alebo akcií s hlasovacími právami (s výnimkou hlasovacích práv, ktoré vznikajú iba za určitých okolností) na danej právnickej osobe, okrem prípadu, ak sa dané akcie pokladajú za vklady pre účely tohto Nariadenia.

Výraz "**spriaznená osoba**" v súvislosti s predchádzajúcim textom znamená:

"v súvislosti s inou osobou znamená osobu vlastniacu vklady (vrátane prípadných vkladov na bežných účtoch) u peňažného ústavu oprávneného alebo v minulosti oprávneného na výkon činnosti Bankou, ktorý bol predmetom rozhodnutia Banky alebo uznesenia Súdu v súlade s Nariadením 9, pričom daná osoba je:

- manželom tejto inej osoby,
- dieťaťom alebo vnukom tejto inej osoby, prípadne dieťaťom alebo vnukom manžela tejto inej osoby,
- rodičom alebo starým rodičom tejto inej osoby,
- súrodencom alebo nevlastným súrodencom tejto inej osoby,
- partnerom tejto inej osoby, pričom na oboch partnerov sa vzťahuje Zákon o partnerstve z roku 1890 (či už samostatne alebo spoločne s inými osobami),
- manželom spriaznenej osoby, na ktorú sa vzťahujú písmená (b), (d) alebo (e) v súvislosti s osobou, na ktorú sa vzťahujú príslušné písmená.

doplnkovej dôchodkovej spoločnosti vrátane majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde, poštového podniku, právnickej osoby prevádzkujúcej lotérie alebo iné podobné hry a s výnimkou Exportno-importnej banky Slovenskej republiky,

- slovenskej právnickej osoby neuvedenej v bode 1 alebo zahraničnej právnickej osoby, ktorá má čo len čiastočne rovnaký predmet činnosti ako niektorá z právnických osôb uvedených v bode 1,
- obchodnej spoločnosti alebo družstva, ktorá nie je uvedená v prvom bode alebo druhom bode a ktorá:
  - podľa osobitného zákona musí mať účtovnú závierku overenú audítorom, alebo
  - banke alebo pobočke zahraničnej banky, v ktorej má uložený vklad, nedoručila do 15 dní po skončení jej účtovného obdobia jednoznačné písomné oznámenie, či musí, alebo nemusí mať účtovnú závierku overenú audítorom,
- štátu, štátneho fondu, obce, vyššieho územného celku, ich rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie a orgánov verejnej moci,
- právnickej osoby zriadenej zákonom a neuvedenej v bodoch 1 až 4,
- právnickej osoby, ktorá ovláda banku alebo zahraničnú banku alebo ktorá je ovládaná bankou alebo zahraničnou bankou, v ktorej alebo v pobočke ktorej je vklad uložený.

Bez ohľadu na čokoľvek uvedené, z ochrany vkladov sú vylúčení nasledovní vkladatelia:

- vklady vkladateľov, ktorí majú podľa osobitných predpisov osobitný vzťah k pobočke zahraničnej banky kedykoľvek v období jedného roka pred dňom, keď sa vklady stali nedostupnými;
- Náhrada nepatrí vkladateľom, ktorí
  - svojou trestnou činnosťou, za ktorú boli súdom v trestnom konaní právoplatne odsúdení, čiastočne alebo úplne spôsobili neschopnosť banky vyplácať vklady,
  - nadobudli vklady v súvislosti s legalizáciou výnosov z trestnej činnosti, za ktorú boli v trestnom konaní právoplatne odsúdení.

Pod osobou s osobitným vzťahom k pobočke zahraničnej banky sa rozumie:

- vedúci pobočky zahraničnej banky,

	<p>b) členovia štatutárneho orgánu alebo dozornej rady zahraničnej banky,</p> <p>c) osoby, ktoré majú kontrolu nad zahraničnou bankou, členovia štatutárnych orgánov takýchto právnických osôb,</p> <p>d) osoby blízke30) osobám uvedeným v písmenách a) alebo b) alebo fyzickým osobám, ktoré majú kontrolu nad zahraničnou bankou,</p> <p>e) právnické osoby, na ktorých niektoré z osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d) majú kvalifikovanú účasť,</p> <p>f) akcionári, ktorí majú kvalifikovanú účasť na zahraničnej banke, a akákoľvek právnická osoba, ktorá je pod ich kontrolou alebo ktorá má nad nimi kontrolu,</p> <p>g) právnické osoby pod kontrolou zahraničnej banky,</p> <p>h) členovia Bankovej rady Národnej banky Slovenska.</p> <p>i) audítora alebo fyzickú osobu, ktorý vykonáva v mene audítorskej spoločnosti audítorskú činnosť v pobočke zahraničnej banky,</p> <p>j) vedúci inej pobočky zahraničnej banky a člen štatutárneho orgánu banky,</p> <p>k) jej hypotekárny správca a zástupca jej hypotekárneho správcu.</p> <p>Pojem "blízka osoba" znamená nasledovné osoby:</p> <p>Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.</p>
<p>1.3. Vklady požívajúce ochranu</p> <p>Vklady požívajúce ochranu na základe systému ochrany vkladov sú vkladmi znejúcimi na ľubovoľnú menu, ktoré sú uložené v pobočkách peňažných inštitúcií oprávnených na činnosť v Írsku nachádzajúcich sa v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru.</p> <p>Vklady, ktoré nepožívajú ochranu, zahŕňajú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - medzibankové vklady; - vkladové certifikáty; - položky tvoriace vlastné prostriedky alebo základné imanie daného ústavu; - vklady, pri ktorých bol spáchaný trestný čin súvisiaci s preukazovaním pôvodu majetku; - vklady vo vlastníctve spoločnosti, ktorá je spriaznená s peňažným ústavom; - vklady vo vlastníctve osoby, ktorá je zodpovedná za konkurz peňažného ústavu alebo ktorá získala prospech z jeho konkurzu; - vklady vo vlastníctve člena predstavenstva, tajomníka, generálneho riaditeľa alebo ich blízkych rodinných príslušníkov; - vklady vo vlastníctve finančných inštitúcií (v 	<p>1.3 Chránené vklady</p> <p>V zmysle Zákona o ochrane vkladov sú chránené tieto Vklady:</p> <p>A. Vklad, ktorému zodpovedá záväzok banky alebo pobočky zahraničnej banky voči fyzickej osobe alebo právnickej osobe určenej týmto zákonom (v tomto odseku 1.3. ďalej ako "vkladateľ") na výplatu peňažných prostriedkov, ktoré banke alebo pobočke zahraničnej banky zveril vkladateľ pri bankovom obchode vykonanom vo svojom mene a na svoj účet alebo ktoré banka alebo pobočka zahraničnej banky prijala ako platby v prospech vkladateľa, a to vrátane úrokov a iných majetkových výhod spojených so zverením týchto peňažných prostriedkov, vrátane vkladov podľa odseku 2,</p> <p>B. vklad, ktorý je podľa záznamov vykonaných bankou alebo pobočkou zahraničnej banky v jej informačnom systéme alebo vo vkladateľovom doklade o vkladovom vzťahu pred dňom, keď sa vklady stali nedostupnými, vedený pre viac</p>

<p>zmysle definície obsiahnutej v Druhej bankovej koordináčnej direktíve Európskeho spoločenstva);</p> <ul style="list-style-type: none"> - vklady vo vlastníctve poisťovacích spoločností; - vklady vo vlastníctve vlád alebo obecných, miestnych, regionálnych alebo okresných orgánov ľubovoľného štátu; - vklady vo vlastníctve spoločností pre kolektívne investovanie; - vklady vo vlastníctve dôchodkových fondov; - dlhové cenné papiere; a - vklady vo vlastníctve veľkých spoločností (v zmysle definície obsiahnutej v právnych predpisoch o obchodných spoločnostiach). <p>Definícia “<i>veľkej spoločnosti</i>”</p> <p>Vklady veľkých spoločností nepoživajú ochranu podľa Nariadenia. Každá spoločnosť, ktorá nespadá pod definíciu malej spoločnosti (viď text v ďalšej časti) sa môže pokladať za “veľkú spoločnosť” pre účely Nariadenia. Vklad vo vlastníctve “veľkej spoločnosti” nepožíva ochranu a preto sa za tieto vklady neplatí žiadna náhrada.</p> <p>Spoločnosť sa bude pokladať za malú spoločnosť v určitom finančnom roku, pokiaľ za daný finančný rok a za predchádzajúci finančný rok splnila aspoň dve z nasledujúcich kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkové aktíva podľa jej súvahy za daný rok nepresahujú čiastku 1,904,607.12 euro (1,500,000 IEP£); - jej obrat za daný rok nepresahuje čiastku 3,809,214.24 euro (3,000,000 IEP£); a - priemerný počet osôb zamestnaných spoločnosťou v danom roku nepresiahol 50. 	<p>vkladateľov s rozsahom údajov o každom vkladateľovi najmenej v rozsahu, ako je to špecifikované nižšie (ďalej len “spoločný vklad”),</p> <p>C. notárska úschova uložená v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ak oprávneným príjemcom peňažných prostriedkov z tejto úschovy je alebo má byť osoba, ktorej vklady sú chránené týmto zákonom, a ak pred dňom, keď sa vklady stali nedostupnými, notár, spravujúci túto notársku úschovu, doručil príslušnej banke alebo pobočke zahraničnej banky písomné oznámenie s údajmi o každom oprávnenom príjemcovi najmenej v rozsahu, ktorý je špecifikovaný nižšie.</p> <p>Nasledovné Vklady sú vylúčené z ochrany podľa Zákona o ochrane vkladov:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) vklad, ktorý podľa záznamov vykonaných bankou alebo pobočkou zahraničnej banky v jej informačnom systéme alebo vo vkladateľovom doklade o vkladovom vzťahu pred dňom, keď sa vklady stali nedostupnými nie je vedený pre vkladateľa najmenej v rozsahu údajov o vkladateľovi, ktorými sú: <ol style="list-style-type: none"> 1. meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia a adresa trvalého pobytu vkladateľa, ak je vkladateľom fyzická osoba, 2. názov, identifikačné číslo, ak je pridelené, a adresa sídla vkladateľa, ak je vkladateľom právnická osoba, ktorej vklady sú chránené týmto zákonom, ako aj označenie úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je táto právnická osoba zapísaná, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie, b) vklad na doručiteľa a zostatok zrušeného vkladu na doručiteľa, najmä vklad potvrdený vkladnou knižkou na doručiteľa, vkladovým listom na doručiteľa alebo pokladničnou poukážkou na doručiteľa, c) podielový list, vklad potvrdený cennými papiermi, ktoré sú prijaté na obchodovanie na trh burzy cenných papierov, finančný nástroj, iný cenný papier alebo derivát prijatý obchodníkom s cennými papiermi alebo zahraničným obchodníkom s cennými papiermi na vykonanie investičnej služby a klientsky majetok chránený Garančným fondom investícií podľa osobitného zákona, d) vklad vo forme dlhopisu, zmenky alebo šeku, e) spoločný vklad, ak nie sú splnené podmienky podľa bodu B vyššie, f) vklad, ktorým je notárska úschova, ak nie sú splnené podmienky podľa bodu C vyššie,
--	--

	<p>g) vklad, ktorý je vlastným zdrojom financovania banky,</p> <p>h) premlčané vklady.</p>
<p>1.4. Nedostupný vklad</p> <p>(1) Írske Nariadenie hovorí o „<i>nedostupnom vklade</i>“ namiesto výrazu „neprístupný vklad“. Jedná sa o taký vklad, ktorý je splatný, avšak nebol peňažnou inštitúciou vyplatený v súlade s právnymi a zmluvnými podmienkami, pričom:</p>	<p>1.4 Nedostupnosť Vkladov</p> <p>Vklad sa považuje za nedostupný, ak je:</p> <p>a) uložený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktorá bola podľa vyhlásená Národnou bankou Slovenska za neschopnú vyplácať vklady, alebo</p>
<p>(a) príslušný orgán (Finančný Regulator) rozhodol o tom, že podľa jeho názoru nie je daný peňažný ústav momentálne schopný (z dôvodov, ktoré priamo súvisia s jeho finančnou situáciou) vrátiť vklad a v súčasnosti nie sú ani vyhliadky, že by bol schopný vklad vrátiť; alebo</p> <p>(b) súdny orgán prijal rozhodnutie (z dôvodov, ktoré priamo súvisia s finančnou situáciou peňažného ústavu), ktorého účinkom je pozastavenie práva vkladateľov vznášať nároky voči danému peňažnému ústavu, pokiaľ je takéto rozhodnutie prijaté pred tým, ako je prijaté rozhodnutie uvedené vyššie.</p> <p>(2) Pre účely tohto Nariadenia sa bude menovanie likvidátora Súdom považovať za súdne rozhodnutie v súlade s písmenom (1) (b).</p>	<p>b) uložený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, v ktorej bolo pozastavené nakladanie s vkladmi v dôsledku rozhodnutia konkurzného súdu vydaného v konkurznom konaní podľa osobitného zákona, ak sa toto rozhodnutie stalo vykonateľným pred vyhlásením podľa písmena a) vyššie.</p>
<p>1.5. Náhrada za nedostupné vklady</p> <p>20. septembra 2008 Írska vláda zvýšila limit ochrany z 20.000,-EUR na 100.000,-EUR pre každého oprávneného vkladateľa, ktorý sa vzťahuje na všetky jeho vklady vo finančnej inštitúcii, na ktorú sa vzťahuje systém ochrany. Ochrana sa vzťahuje na 100% vkladu oprávneného vkladateľa, maximálne však do 100.000,-EUR. Príslušný predpis upravujúci vyššiu uvedenú zmenu zatiaľ nebol zakomponovaný do Írskeho práva, preto je možné, že ešte nastanú nejaké ďalšie zmeny v systéme ochrany.</p>	<p>1.5 Náhrada za nedostupné Vklady</p> <p><u>Ochrana do 14.novembra 2008 (vrátane):</u></p> <p>Za nedostupný Vklad sa poskytuje nasledovná náhrada:</p> <p>a) náhradu vo výške 90% z nedostupného Vkladu,</p> <p>b) v súhrne jednému vkladateľovi alebo inej osobe oprávnenej podľa Zákona na ochranu vkladov náhrada podľa písmena a) najviac 20.000 euro podľa výmenného kurzu stanoveného Národnou bankou Slovenska ku dňu, kedy boli Vklady vyhlásené za nedostupné.</p> <p><u>Ochrana od 15.novembra 2008:</u></p> <p><u>Nedostupné Vklady sa nahrádzajú v plnej výške.</u></p>
<p>1.6 Miesto na uplatňovanie náhrad</p> <p>V zmysle nariadenia, proces náhrad je iniciovaný:</p> <p>(i) zo strany Central Bank & Financial Services Authority, ktoré určuje, že finančná inštitúcia je neschopná splácať vklady z finančných dôvodov;</p>	<p>1.6 Miesto na uplatňovanie náhrad</p> <p>Nárok na vyplatenie náhrad sa uplatňuje u Fondu ochrany vkladov, Kapitulská 12, Bratislava, Slovenská republika. Fond ochrany vkladov vypláca náhrady spravidla prostredníctvom banky.</p>

<p>(ii) súdu ktorý vydá rozhodnutie, že z výslovne z finančných dôvodov na strane finančnej inštitúcie pozastavuje právo vkladateľov na výplatu prostriedkov od finančnej inštitúcie.</p>	
<p>1.7 Lehota na uplatnenie a vyplácanie náhrad</p> <p>Central Bank & Financial Services Authority (alebo likvidátor, ak bol ustanovený) vyplácajú kompenzácie vkladateľom do troch mesiacov od vydania rozhodnutia Central Bank & Financial Services Authority o tom, že vklady sú nedostupné alebo od vydania rozhodnutia súdu (podľa podmienok stanovených v Nariadení).</p>	<p>1.7 Lehota na uplatnenie a vyplácanie náhrad</p> <p>Vyplácanie náhrad sa musí skončiť najneskôr do troch mesiacov od vyhlásenia nedostupnosti vkladov alebo od doručenia vykonateľného rozhodnutia súdu v konkurzom konaní podľa osobitného predpisu. S predchádzajúcim súhlasom Národnej banky Slovenska môže Fond ochrany vkladov túto lehotu predĺžiť najviac o tri mesiace a to aj opakovane. Vyplácanie náhrad však musí byť ukončené do 1 roka odo dňa, kedy sa vklady stali v banke nedostupnými.</p>